

ZARZĄD

PREZES

Ludwik Węgrzyn
POWIAT BOCHEŃSKI

WICEPREZESI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Janina Kwiecień
POWIAT KARTUSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI (woj. lubelskie)

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Marek Trąmś
POWIAT POLKOWICKI

CZŁONKOWIE

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJÓWSKI

Franciszek Koszowski
POWIAT ŚWIECKI

Edmund Kotecki
POWIAT BRZEZIŃSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Tadeusz Kwiatkowski
POWIAT DĄBROWSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Marek Pławiak
POWIAT NOWOSĄDECKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Marek Chciałowski
POWIAT GARWOLIŃSKI

Andrzej Ciolek
POWIAT GOŁDAPSKI

Janusz Guzdek
POWIAT DZIERŻONIOWSKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZEŃSKI

Szczepan Otdakowski
POWIAT SUWAŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/149/18

Warszawa, 20 czerwca 2018 roku

Szanowny Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 7 lutego 2018 r. (wpłynęło 14 lutego br.) w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o referendum lokalnym (druk sejmowy 2297) przedstawiam opinię Związku Powiatów Polskich w tej sprawie.

Wątpliwości budzi zmniejszenie wymaganej liczby podpisów pod wnioskiem o przeprowadzenie referendum (zmiana art. 4 ustawy zmienianej). Należy założyć, że przedmiotem referendum powinny być sprawy istotne z punktu widzenia społeczności lokalnej i budzące jej zainteresowanie. Jeżeli na wstępie wnioskodawcy obecnie mogą mieć problem z zebraniem podpisów 10% mieszkańców uprawnionych do głosowania, popierającej inicjatywę przeprowadzenia głosowania w danej sprawie, to należy zadać sobie pytanie czy jest ona rzeczywiście ważna dla mieszkańców. Jak wynika z uzasadnienia, celem tej zmiany jest upowszechnienie organizacji referendum lokalnych, jeżeli tak to powinno to znaleźć odzwierciedlenie w pkt 4 uzasadnienia ustawy. Większa liczba referendum będzie skutkować zwiększonymi wydatkami publicznymi na przeprowadzenie głosowania. Tymczasem w uzasadnieniu znalazł się zapis, że projekt nie pociągnie za sobą obciążenia finansowego budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Zwracamy również uwagę, że w wyniku niedawnej nowelizacji ustaw samorządowych, począwszy od nowej kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, mieszkańcy będą mieli możliwość zgłaszania inicjatyw uchwałodawczych, zgłaszania swoich przedstawicieli w debatach nad stanem jednostki samorządu terytorialnego oraz decydowania o przeznaczeniu części budżetu jednostki samorządu terytorialnego (w miastach na prawach powiatu wprowadzenie budżetu obywatelskiego będzie obligatoryjne). Zatem wydaje się, że w pierwszej kolejności tego rodzaju instrumenty partycypacji w życiu lokalnym winny być wykorzystywane.

Reasumując: ponieważ projekt przewiduje wydłużenie okresu zbierania podpisów pod inicjatywą, to proponujemy pozostawienie art. 4 ustawy zmienianej w brzmieniu dotychczasowym.

W brzmieniu dotychczasowym proponujemy również pozostawić art. 18 ustawy zmienianej. Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 tej ustawy organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum, jeżeli wniosek mieszkańców spełnia wymogi ustawy oraz nie prowadzi do rozstrzygnięć sprzecznych z prawem; organ stanowiący jest związany treścią wniosku. Wprowadzenie kwalifikowanej większości w przypadku głosowania nad uchwałą o odrzuceniu wniosku, w połączeniu z projektowanym art. 18 ust. 2 (obowiązek podjęcia uchwały w sprawie przeprowadzenia referendum), mogłoby prowadzić do sytuacji, w której przedmiot referendum naruszałby prawo. Należy zauważyć, że w obecnym stanie uchwała o odrzuceniu wniosku o przeprowadzenie referendum podlega kontroli sądowoadministracyjnej. Nie jest zatem prawdą, że organ stanowiący nie podejmuje uchwały w sprawie odrzucenia wniosku nie będąc skrzepowanym żadnymi ograniczeniami.

Pozytywnie należy natomiast ocenić propozycję dodania w art. 20 ust. 2a i 2b, który tę ochronę wzmacnia.

Zwracamy uwagę, że być może lepszym rozwiązaniem byłaby możliwość odejścia od bezwzględnej zasady związania wnioskiem inicjatorów referendum. Obecnie organ stanowiący nie ma możliwości rozszerzania, czy zawężania materii poddawanej pod referendum. Również nie ma możliwości modyfikowania treści pytań referendalnych (por. postanowienie SN z dnia 1 czerwca 2000 r., III RN 184/99, OSNP 2001, nr 9, poz. 295) – „Ustawa o referendum lokalnym. Komentarz” P.J. Uziębło Oficyna 2007. Wbrew pozorom nie pełni to funkcji gwarancyjnej względem inicjatorów referendum – często wręcz przeciwnie. W obowiązującym stanie prawnym wątpliwości budzi nawet możliwość poprawy oczywistych błędów językowych, czy redakcyjnych. Prowadzi to do sytuacji, w której wadliwość (np. sprzeczność z prawem) niewielkiej części wniosku (pytań) przesądza o bycie całej inicjatywy.

Zdecydowanie negatywnie oceniamy propozycję zmiany art. 55 ustawy zmienianej. Proponowany przepis, zwłaszcza w połączeniu z omówioną wcześniej propozycją zmiany art. 4, groziłby tym, że o sprawach jednostki samorządu terytorialnego, decydowałaby niewielka liczba mieszkańców, często wbrew woli pozostałych obywateli, którą ci wyrazili poprzez udział w wyborach samorządowych. Należy mieć świadomość, że nie wszyscy mieszkańcy są zainteresowani stałym uczestnictwem w życiu publicznym poprzez udział w powszechnym głosowaniu oraz śledzeniem bieżących inicjatyw referendalnych.

Z poważaniem,

Prezes Zarządu

Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn